

Породица и вртић као покретачка снага у развоју деце

Вртићи:

„Бисери“

„Мимоза“

педагог Ана Стојановић Станковић

Значај сарадње са породицом

Породица има централно место у дететовом животу

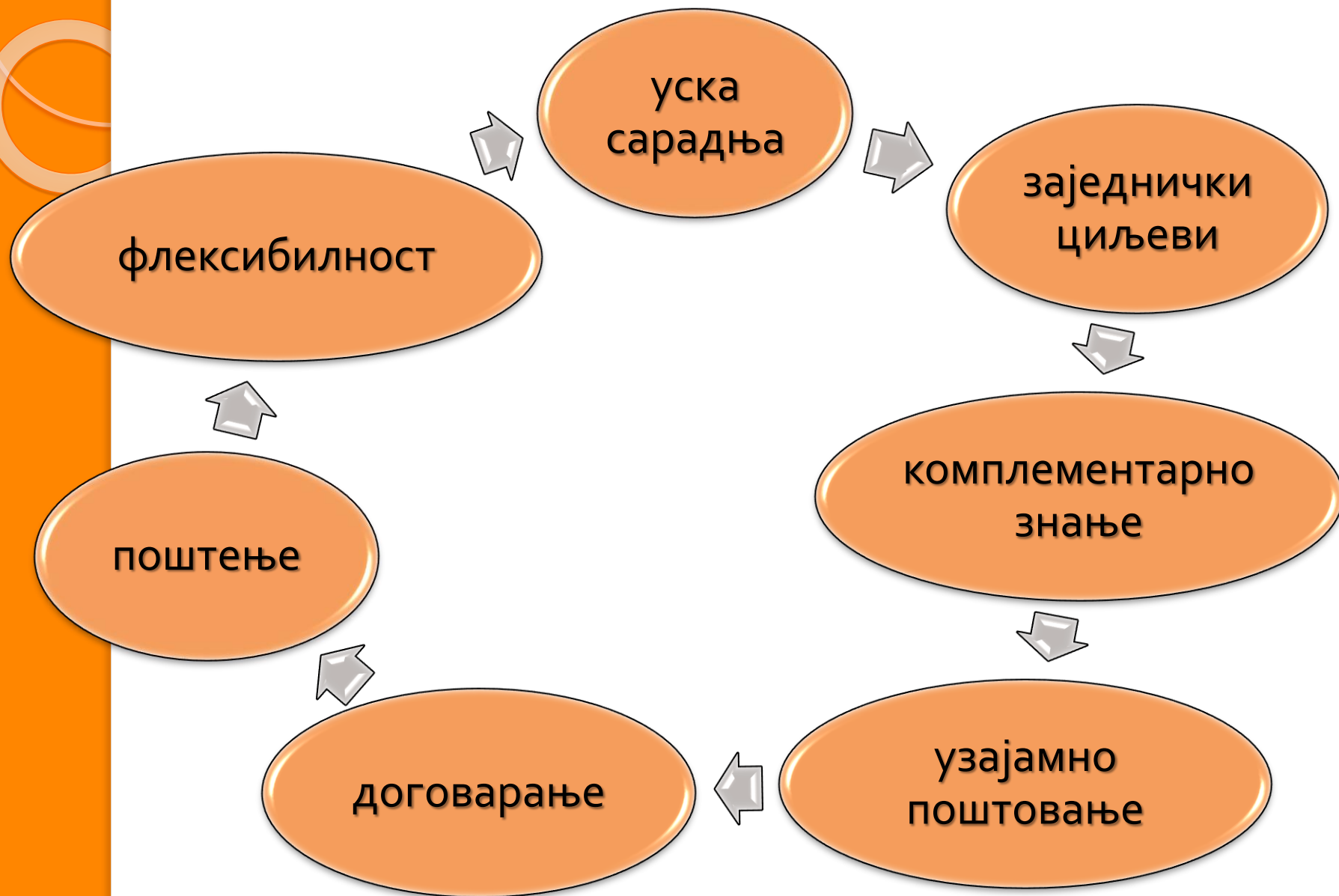
Учешће породице у вртићу је од велике важности за развијање осећаја сигурности, унапређивање и богаћење процеса учења и развојних потенцијала деце.

Деца напредују када су њихови родитељи и други чланови породице заинтересовани за њихово образовање и укључени у рад вртића.

Принципи сарадње са породицом

- Омогућити породици да заступа дечије и своје потребе
- Сарадњу заснивати на партнерској интеракцији
- Поштујте их и као личности и као родитеље
- Обезбедити поверљивост информација
- Разговарати о очекивањима и начинима реализовања сарадње
- Понудити им више идеја како да се укључе
- Допустити им да сами одаберу онај вид који им одговара
- Бити у сталном контакту и размењивати информације

Елементи успешног односа са родитељима:

Облици сарадње:

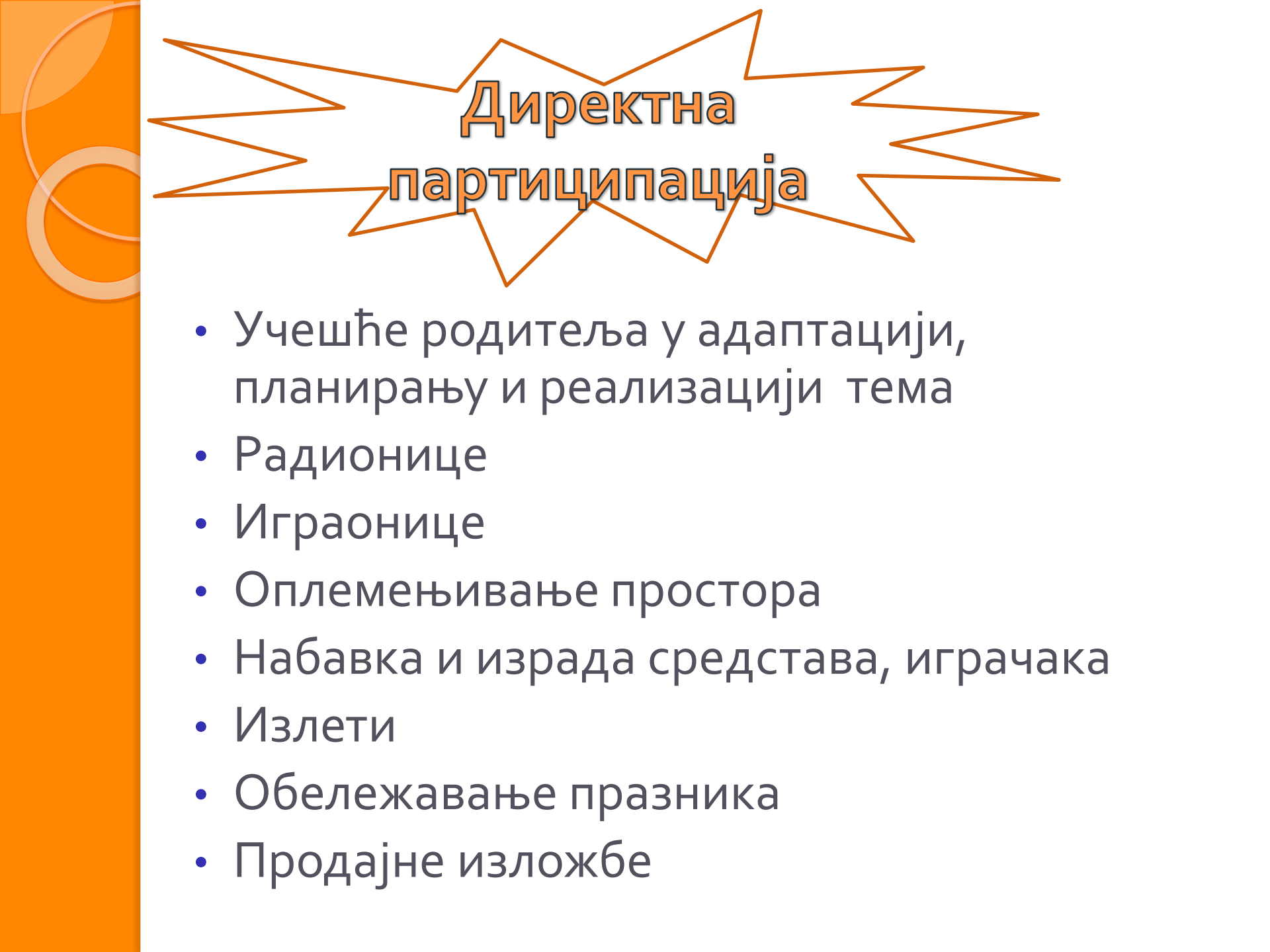
информисање

- општи и групни родитељски састанци
- свакодневни индивидуални разговори са родитељима
- панои за родитеље
- „Дан отворених врата“
- Саветовалиште за родитеље

едукација

- тематски родитељски састанци
- Приредбе
- Свечаности
- Изложбе
- Кутак за родитеље

Директна партиципација

- Учешће родитеља у адаптацији, планирању и реализацији тема
- Радионице
- Играонице
- Оплемењивање простора
- Набавка и израда средстава, играчака
- Излети
- Обележавање празника
- Продајне изложбе

Стање на почетку рада на теми

- Родитељи су укључени у процес адаптације деце на вртић
- Примећена је ретка укљученост родитеља у непосредан рад вртића
- Радионице са родитељима су често креативног типа, израђују се средства која се углавном не могу користити у даљем раду
- Васпитачи и родитељи често одвојено планирају подстицаје за децу (неповезаност рада у вртићу и код куће)
- Комуникација васпитач - родитељ се своди на питања и одговоре о основним потребама деце

Желели смо да:

- Укључимо родитеље у планирање и реализацију активности у вртићу
- Реализујемо већи број радионица на којима ћемо континуираном разменом знања и искуства са родитељима радити на подстицању дечјег напредовања и учења
- Организујемо дружења са родитељима и израђујемо дидактичке игре за децу
- Повежемо активности у вртићу са активностима код куће

Општи циљ: Креирање оптималних услова за развој и учење детета

Посебни циљеви:

- Подстицање одраслих да одговарају на развојне потребе деце
- Подстицање родитеља да учествују у животу и раду деце у вртићу
- Богатити свакодневне активности у вртићу

Први кораци ка продубљивању сарадње са родитељима

Анкета за родитеље на тему потреба и интересовања деце

1. Чиме Ваше дете код куће највише воли да се игра?

- Друштвених игара, слагање лего коцкица, пузли, цртање, са луткама...

2. Која вам питања дете најчешће поставља?

- Чему нешто служи; шта значи; како је нешто настало...

3. Шта би сте волели да Ваше дете научи у вртићу?

- Да науче нове појмове, да броје, временску оријентацију, да разликују предмете, живи свет, науче нове приче, да се друже са вршњацима...

Анкета за родитеље и васпитаче о сарадњи и комуникацији породице и вртића

1. Шта Вам је важно да саопштите, питате васпитача у току пријема детета и када дођете по своје дете?

- Најчешће су размењиване информације о храни, физиолошким потребама, здравственом стању, понашању.

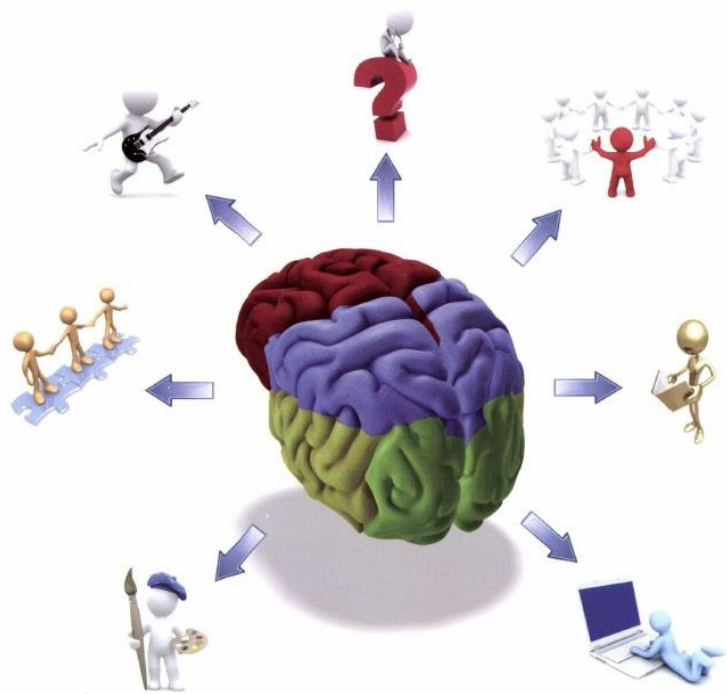
2. Да ли користите могућност Дана отворених врата када можете да поразговарате са васпитачем о свом детету? Зашто?

- Дани отворених врата су ретко посећивани због довољно информација које родитељи добијају при одвођењу деце.

3. Да ли сте, по Вашем мишљењу, довољно информисани о раду вртића?

- Родитељи су углавном информисани о активностима у вртићу али су мање информисани о начину на који се спроводе активности и програм

Одговорност вртића и родитеља је да се изузетно важан период предшколства не пропусти и да се максимално подстакне развој биолошког потенцијала сваког детета

САРАДЊА СА РОДИТЕЉИМА У ПОДСТИЦАЊУ ИНТЕЛЕКТУАЛНОГ РАЗВОЈА ДЕЦЕ

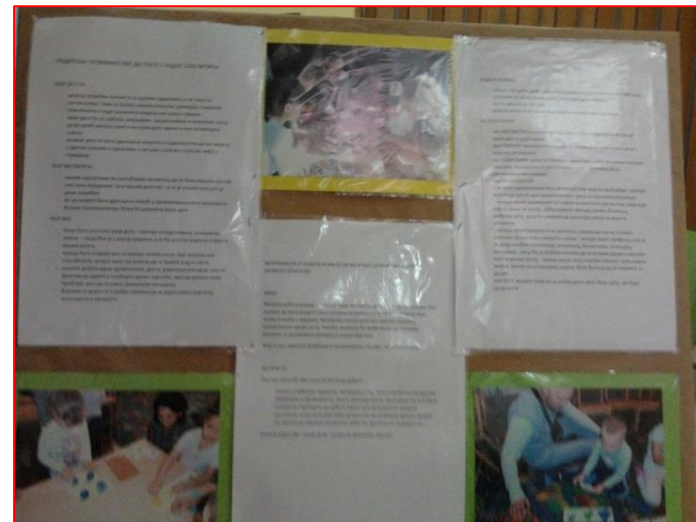
Информације које смо добили од родитеља и деце навели су нас на размишљање о већој сарадњи и укључивању родитеља у активностима из аспекта интелектуалног развоја.

Истраживања показују да се људски мозак до пете године развија преко 50%, до седме још 25 %, тако да се до поласка у школу формира 75% синапси код детета

ИНФОРМИСАЊЕ - ПАНОИ ЗА РОДИТЕЉЕ

ОПШТИ ПАНОИ

родитељи су информисани о значају укључивања родитеља у рад вртића, облицима сарадње, заједничким утицајима на развој деце, значају дидактичких игара и ране стимулације деце у интелектуалном развоју, примерима игара које могу израђивати кући, фотографије са различитих дружења

ПАНОИ ЗА РОДИТЕЉЕ ИСПРЕД ВАСПИТНИХ СОБА

Поред месечних планова и различитих садржаја актуелних за групу деце, панои испред соба садржали су и позиве на дружења, календаре (интерактивни пано) о учешћу родитеља у непосредан рад вртића.

ДЕЧИЈА НЕДЕЉА

1.10.2012 - 5.10.2012

- * ПОНЕДЕЉАК 01.10.2012.
ИЗЛОЖБА "МОЈ КУЋНИ ЉУБИМАЦ"
(у дворишту вртића)
- * УТОРАК 02.10.2012.
јаслена
млађа } ПРАВИМО НАШУ БИБЛИОТЕКУ
средња }
старија } - ПОСЕТА БИБЛИОТЕЦИ
предшколска - ПОСЕТА ШКОЛИ "ЗАГА МАЛИВУК"
- * СРЕДА 03.10.2012.
ЛИКОВНА РАДИОНИЦА СА РОДИТЕЉИМА
(за све групе)
- * ЧЕТВРТАК 04.10.2012.
ПОЗОРИШТЕ "ПАН ТЕАТАР"
(за све групе осим јаслене)
јаслена - ИНТЕЛЕКТУАЛНЕ ИГРЕ
- * ПЕТАК 05.10.2012.
јаслена
млађа } "СВИ НАШИ ТАЛЕНТИ"
средња }
старија }
предшколска } "КВИЗ ЗНАЊА"

РАДНА ЈЕДИНИЦА
"МИМОЗА"

РАДИОНИЦЕ СА РОДИТЕЉИМА

МЕСЕЦ - ВРЕМЕ	1. НЕДЕЉА	2. НЕДЕЉА	3. НЕДЕЉА	4. НЕДЕЉА
ОКТОБАР 2012.	Марија П. Јаслена А. Младена Н. Средња С. Старија Ј. Предшколска Ј.	Јаслена А. Средња С. Старија Ј. Предшколска Ј.	М. П.	Јаслена С.
НОВЕМБАР 2012.			Јаслена П. Младена Н. Средња С.	
ДЕЦЕМБАР 2012.			Јаслена П. Младена Н. Средња С. Старија Ј. Предшколска Ј.	Јаслена В. Младена Н. Средња С. Старија Ј. Предшколска Ј.

Почетак године наставак добре праксе - учешће родитеља у адаптацији

Укључивање родитеља у непосредан рад представљање занимања родитеља

РАДИОНИЦЕ СА РОДИТЕЉИМА

МЕСЕЦ И ГОДИНА	1 НЕДЕЉА	2 НЕДЕЉА	3 НЕДЕЉА	4 НЕДЕЉА
ОКТОБАР 2012.	Поздрављање родитеља Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре	Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре	Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре	Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре
НОВЕМБАР 2012.			Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре	
ДЕЦЕМБАР 2012.			Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре	Учешће у извођењу песме Учешће у извођењу игре

професор
музике

лекар

логопед

Посетили смо радна места појединих
родитеља - мама фризер нас је лепо дочекала у
свом салону

Родитељи су активно учествовали у приредбама, свечаностима, представама

Упознавање родитеља са реализацијом активности у вртићу- пример активности са децом и родитељима млађег вртићког узраста на тему “Воће”

Увод

Главни део (рад у малим групама)

РАДИОНИЦЕ СА РОДИТЕЉИМА

израда породичног
албума - корак ка бољем
упознавању породице

Уследиле су радионице са
родитељима са циљем боље
сарадње и међусобног
упознавања: То смо ми;
Чланови породице су наши
пријатељи, На кога личим...
(коришћена књига Кругови
пријатељства – Мара Шаин)

Израда и примена интелектуалних игара на радионицама са родитељима

КЛАСИФИКАЦИЈА
на радионици са
родитељима и
децом играли смо
игре разврставања и
груписања картица
по облику, боји,
особинама
предмета,
употребном
функцијом
предмета, превозна
средства, станишта
животиња, воће,
поврће

СЕРИЈАЦИЈА
Родитељима и деци су понуђене дидактичке игре за ређање по неком правилу - картице са слицицама различитих величина, поклапалице, флашице које се допуњују водом у зависности од броја на њима

ИГРЕ СА ПРАВИЛИМА

(предшколска група) парови родитељ - дете (десет учесника) на игролики начин су се упознали са континентима уз помоћ игре „Разиграни континент“ где су на основу картица са питањима везаних за земљу на којој стоје, тачним одговором добијали могућност да дођу до своје земље Србије

АНТАРКТИК

А - Антарктик је континент на којем се налази Земља Луизијана. То је највећи део света на јужној полулопти. Највише се налази у јужној Америци. Антарктик је највише познат по својим леденим масама и великим количинама снега. На њему се налази велика количина животиња, нарочито пингвина.

? - Које животиње живе на Антарктику?

Б - Да ли постоје деца?

Г - Африка је велики континент који је познат по својим саванам. На њему највише живе слона и леопарди. Африка је такође позната по својим великим рекама и пустињама. На њој се налази велика количина животиња, нарочито слона и леопарда.

? - Које животиње живе у Африци?

Д - По чему је карактеристичан снег?

Р - Која животиња има највећи уст?

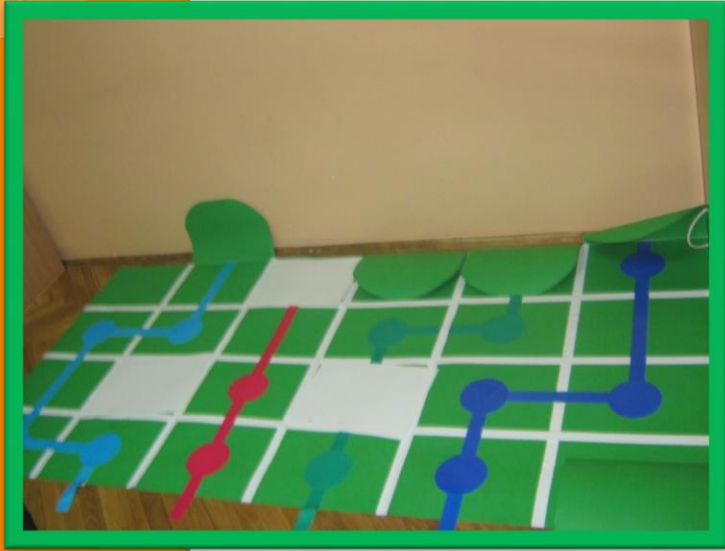
К - Највећи део у Европи (Србија) је познат по својим шумама. На њој се налази велика количина животиња, нарочито медведи и ласици. Европу је такође позната по својим великим рекама и пустињама. На њој се налази велика количина животиња, нарочито медведи и ласици.

? - Да ли постоје птице? Да или не постоје?

ИГРЕ СА ПРАВИЛИМА

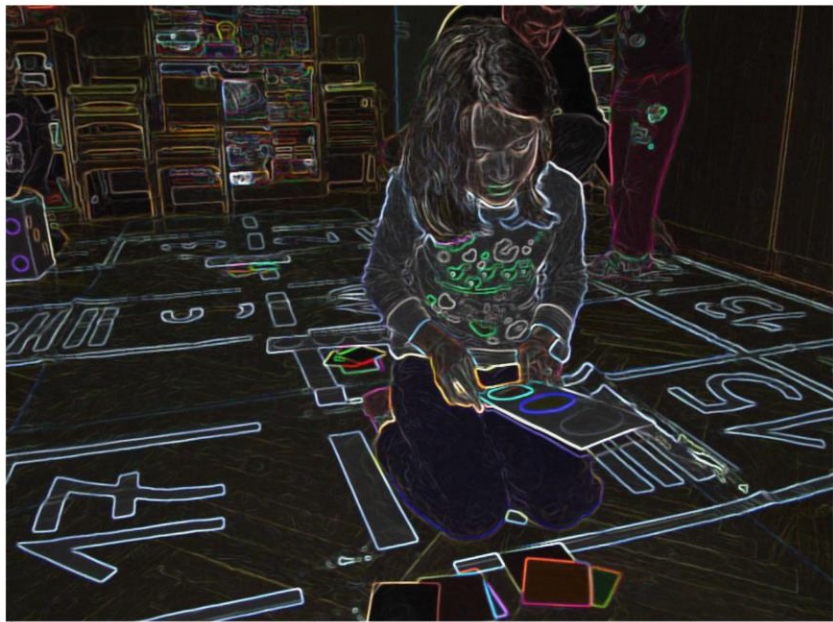
друга група родитеља и деце предшколаца је играла игру “Наградно сазнање” са картицама где одговарањем на различита питања добијамо путоказе и могућност отварања нових поља

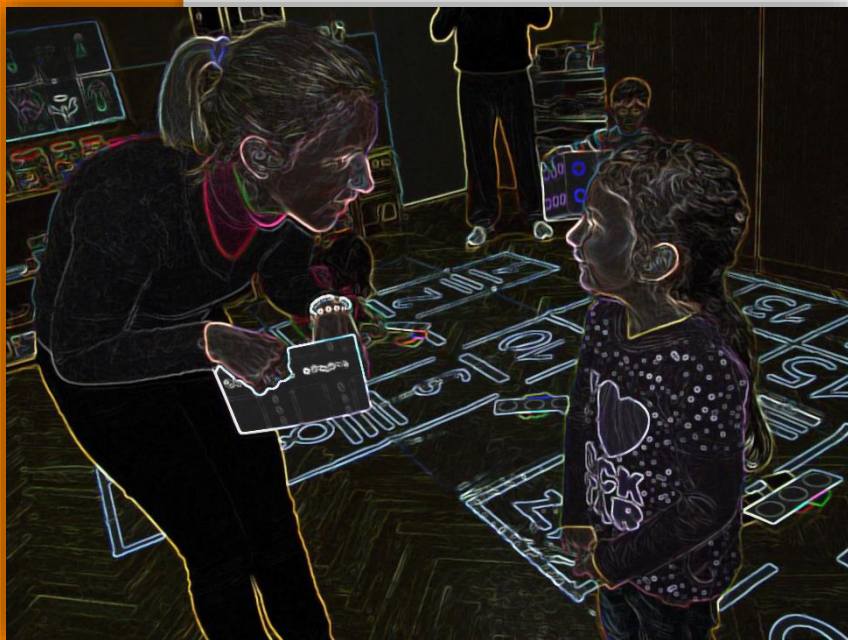

ИГРЕ СА ПРАВИЛИМА
(старија група) на радионици су приказане две игре. Прва „Музички пут“ где се бацањем коцке деца крећу са нотама у рукама до добијеног броја. Дете одговара на питање које му чита родитељ и уколико тачно одговори креће се два поља унапред

ИГРЕ СА ПРАВИЛИМА
(старија група) игра о
саобраћају „Освајамо Крњачу“,
дете хода по „улицама“ Крњаче
и на сваком броју постоји
одређено питање о саобраћају
на које дете одговара уз помоћ
родитеља и креће се улицама
до циља.

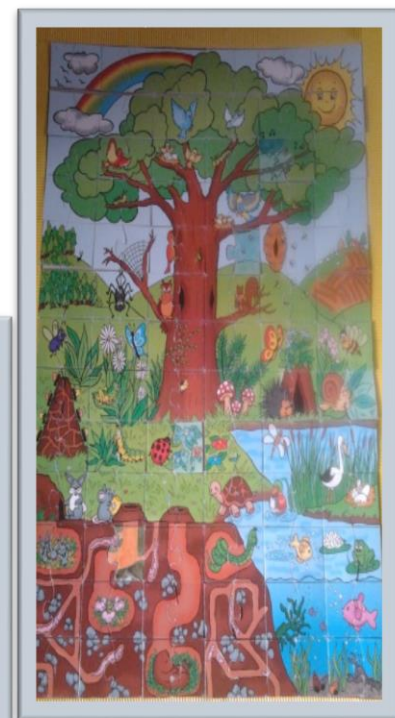

На радионицама у различитим узрасним групама родитељи су од понуђеног материјала осмишљавали и израђивали различите лавиринте за децу

СЛАГАЛИЦЕ
Заједно са родитељима
исецали смо слике из
часописа и правили
слагалице са више и мање
делова и различите
садржине

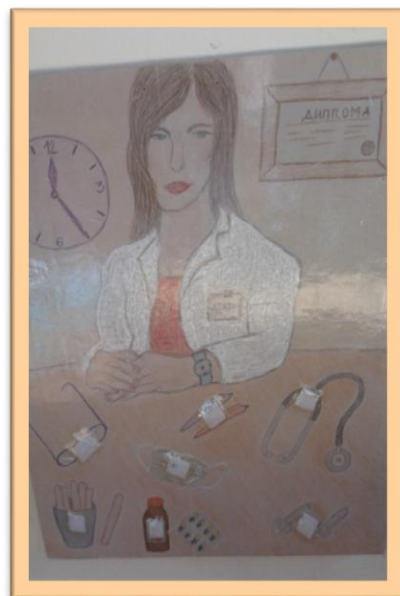
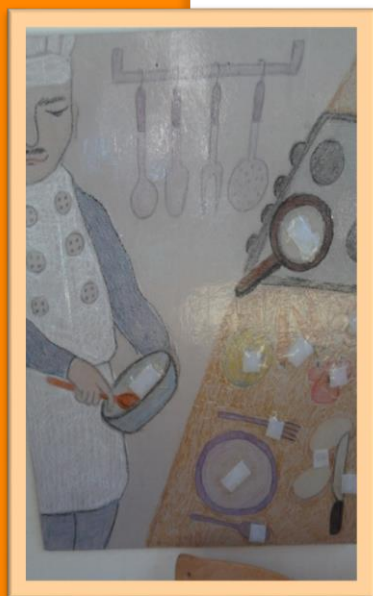

УМЕТАЉКЕ

Израђивали смо и играли се са облицима, бројевима, животињама, предметима и њиховим сенкама и направили нова средства за децу

ПОВЕЗИВАЊЕ ПАРОВА
користећи картице са
апликацијама животиња,
предмета, одеће, занимања
људи, деца и родитељи су
повезивали картице по
сличностима и заједничким
карактеристикама и смишљали
и израђивали нове парове

РАЗЛИКОВАЊЕ БОЈА

На једној радионици за најмлађе креирали смо различите подстицајне игре са бојама: разнобојна гнезда за птице, цветићи, различите нијансе исте боје (слагалица).

БРОЈЕВИ

препознавали смо бројеве уз помоћ игара: пронаћи одговарајућу бројевну карту са истим бројем предмета, један више или мање, деца и родитељи бацају жетоне на мету са бројевима и сабирају своје резултате...

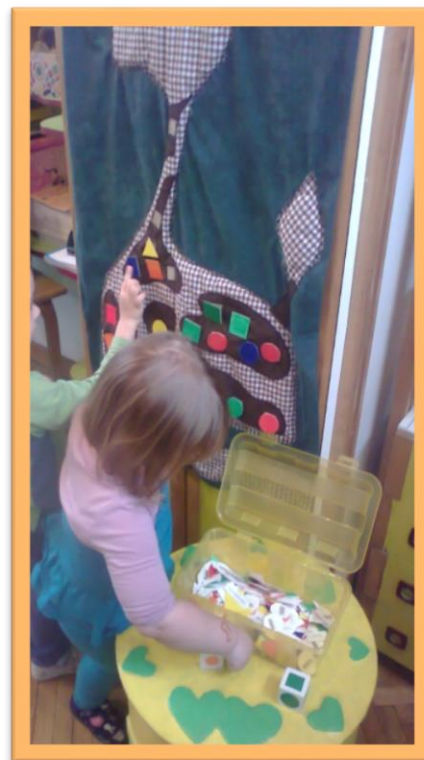
МЕРЕ И МЕРЕЊА

(предшколска група) заједно са родитељима играли смо се са водом и научили да меримо запремину пресипајући течност до одређене границе као на картицама

ГЕОМЕТРИЈСКИ ОБЛИЦИ И ТЕЛА

Пронаћи исте облике по боји,
величини, допунити слику
одговарајућим облицима, направити
геометријска тела од цевчица

Родитељи су на радионици смишљали и израђивали дидактичке игре: скривалица дрво пронаћи скривене предмете или пронаћи разлике између две слике

Скривени предмети на слици

Разлике на сликама

Слова и речи

Лавиринт од слова и предмета који почињу тим словом, слова од штапића, уметаљке са словима, парови слова и предмета, пецаљка слова и састави реч од слова, киндер јаје са словима, само су неке од игара насталих са дружења, значајне за подстицај развоја говора и интелектуалног развоја

Анкете за родитеље након одржаних радионица

1. Колико Вам се допао овакав вид радионице?

- „Разликују се од досадашњих радионица, идеја је одлична, похвале за уложен труд око прављења игара, рад са децом на интересантан начин... „

2. Да ли сте се код куће са децом играли оваквих игара?

- „Не, али покушаћу да и овакав вид учења кроз игру примењујем, сада имам идеју да овако нешто применим, углавном читамо из разних енциклопедија и тако сазнајемо, примењујемо готове дидактичке игре... „

3. Колико је дете активно учествовало у игри?

- „Деца су била врло заинтересована, а и родитељи.“

4. Да ли сте добили неку нову информацију шта дете може и зна?

- „Изненађени смо дететовим знањем, много тога смо сазнали и о дететовом понашању, односу са другарима... „

5. Предлози и сугестије за даљу сарадњу...

- „Да оваквих дружења буде више, активно укључивање родитеља у осмишљавању игара и презентовања истих деци, наставак рада на теми, домаћих задатака“.

Анкете су нам помогле да евалуирамо досадашњи рад, као и да организујемо даљи рад. Планирали смо активности са дидактичким играма у вртићу између деце различитих узраста и дидактичке игре које ће користити родитељи и деца код куће.

Подстицај у вртићу - заједничке активности различитих узрастних група

кооперативне игре, игре имитирања, делови тела, запамти покрет и изразе лица

Осећања

деца се крећу унутар
обручева помоћу коцки
са бројевима и
ликовима осећања

Геометријски облици и тела

Активности са геометријским облицима и телима организоване су у малим групама где деца од гумице праве геометријске облике на подлози са ексерима, проналазе пут уз помоћ геометријских облика, боје облике; упознају се са геометријским телом лопта играјући разне игре са падобраном и лоптама, додавање лоптом...

Подстицај код куће – путујуће игре

- Путујуће игре су се показале као врло ефикасно средство комуникације између васпитача и родитеља и велики подстицај за родитеље да код куће заједно са дететом директно утичу на развој деце применом дидактичке игре коју је израдио васпитач.
- Циљ нам је био да родитељима пренесемо искуства из вртића, да обогатимо партнерску игру родитељ - дете и добијемо запажања и опис родитеља о учењу детета у току игре. Родитељима су усмено и писмено објашњена правила игара и могли су да је задрже код куће два до три дана.
- Игре су садржале правила, задатке за децу и родитеље. Задаци за родитеље су били да: учествују у игри са децом, опишу тешкоће у игри, шта дете зна, а шта је ново научило, колико је заинтересовано за игру и напишу предлоге нових правила (лакши и тежи задаци за децу) или осмисле нове садржаје за дидактичку игру

Путујућа игра „Пуж“

„Милица је са одушевљењем прихватила играње са пужићем. Појмове добро познаје. Води рачуна да се не прескочи редослед по коме се слаже пуж. Неке појмове као на пример салата меша са купусом. Слатко смо се изиграли брат Лука, Милица и ја. У сваком наредном кругу труди се да сви учествујемо. Даје свакоме од нас задатке. Лука баца коцкицу, мама поставља питања а Милица одговара. Хвала за игрицу и идеју.“

Путујућа игра „Исхрана животиња“

„Игра фарма“

Циљ:

- подстицати дете на размишљање о особинама животиња (шта једе, станиште и младунче)

Задаци за дете:

- Препознај и именуј животињу
- Проналази њено станиште, чиме се храни и њено младунче

Задаци за родитеље:

- Помаже детету у препознавању домаћих животиња, њихових станишта, чиме се храни и њихових младунаца.
- Бележи ток активности
- Изјаве детета
- Интересовање детета за игру (колико често жели да се игра)
- Помогићству фотографисати

Ток активности: На подлози је излепљено 6 домаћих животиња. Дете препознаје и именује прву домаћу животињу и у колонама поред проналази и ређа картице са сликама њеног станишта, чиме се она храни и њеног младунчета.

Родитељ посматра и помаже. Игра траје док се не попуни фарма.

Путујућа игра „Пронађи“

ПРАВИЛА ИГРЕ „ПРОНАЂИ“

ИГРАЧ УЗИМА КАРТИЦУ ПОРЕД КУЋИЦЕ И ОТВАРА ПОЉА НА КУЋИЦИ ДОК НЕ НАЂЕ ОНО ШТО СЕ ТРАМИ. КАД ЗАВРШИ СВА КУЋИЦА, ОНДА ПРЕЛАЗИ НА СЛЕДЕЋУ.

ЗАДАТАК ЗА ДЕТЕ:

1. ЗАДАТАК: ДЕТЕ ПРОНАЛАЗИ И ИМЕНУЈЕ РАДНЕ ДИЈЕЛОВЕ ДОБА.
2. ЗАДАТАК: ДЕТЕ ПРОНАЛАЗИ И ИМЕНУЈЕ ДЕЛОВЕ ГАРДЕРОБЕ.
3. ЗАДАТАК: ДЕТЕ ПРОНАЛАЗИ И ИМЕНУЈЕ БОЈЕ И ОБЛИКЕ.
4. ЗАДАТАК: ДЕТЕ ПРОНАЛАЗИ И ИМЕНУЈЕ КОМЕ И ПОВРЋЕ.

ИГРА ЋЕ ЗАВРШЕНА КАДА СЕ ОТВОРЕ СВА ПОЉА НА КУЋИЦАМА И ОТВОРЕ СВЕ КАРТИЦЕ.

ЗАДАТАК ЗА РОДИТЕЉЕ:

- НАПИСАТИ НА ПОСЕБНОМ ПАПИРУ ШТА ЋЕ ДЕТЕ НОВО НАУЧИЛО ИЗ ОВЕ ИГРЕ;
- ШТА МУ ЋЕ БИЛО НАЈТЕЖЕ;
- КАКО МУ СЕ ДОПАЛА ИГРА;
- ФОТОГРАФИСАТИ И ДОСТАВИТИ ПАР СЛИКА УКОЛИКО СТЕ У МОГУЋНОСТИ.

Путујућа игра - „300 точак“

ПРАВИЛА ИГРЕ „300 ТОЧАК“

Играч окреће жути круг, бубамара показује коју ће животињу прво играч именовати.

1. **зајетак** – Дете именује животињу;
2. **зајетак** – Дете описује животињу тј. њено понашање;
3. **зајетак** – Из коверте извлачи младунче баш те животиње и именује га;
4. **зајетак** – Из коверте извлачи и храну за ту животињу и именује је.

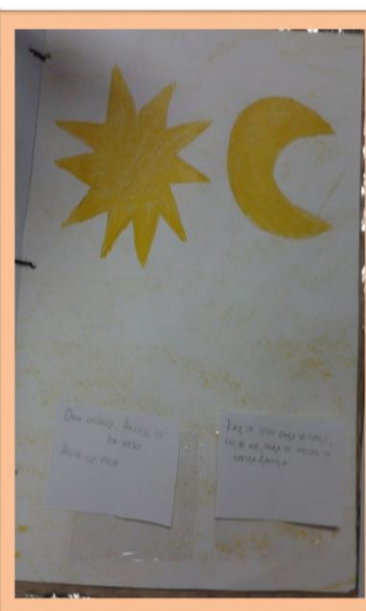
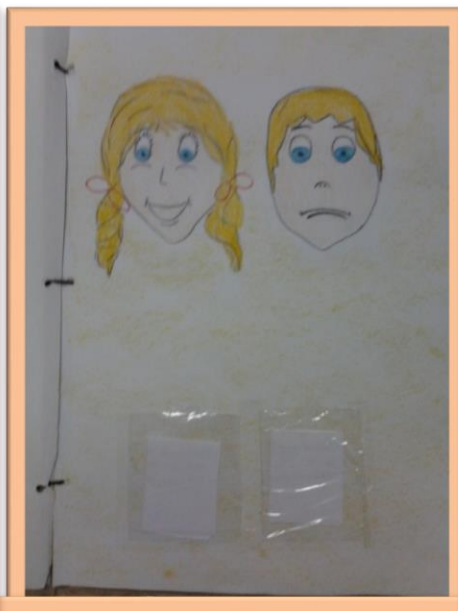
Игра је завршена кад свака животиња буде именована, нахрањена и буде имала своје младунче.

ЗАДАТАК ЗА РОДИТЕЉЕ

- написати на посебном папиру шта је дете ново научило из ове игре;
- шта му је било најтеже;
- како му се допала игра „300 ТОЧАК“;
- фотографисати и доставити пар слика уколико сте у могућности.

Путујућа игра - „Сличности и разлике између два предмета“

ЗАДАЦИ ЗА ДЕЦУ

- НАЂИ СЛИЧНОСТИ
- НАЂИ РАЗЛИКЕ

У ЦЕПОВЕ ИСПИСАТИ И СТАВИТИ ДЕЧЈЕ ОАГОВОРЕ (ДЕЦА МОГУ И НАЦРТАТИ НА ПАПИРИБ ОАГОВОР)

ЗАДАЦИ ЗА ОДРАСЛЕ

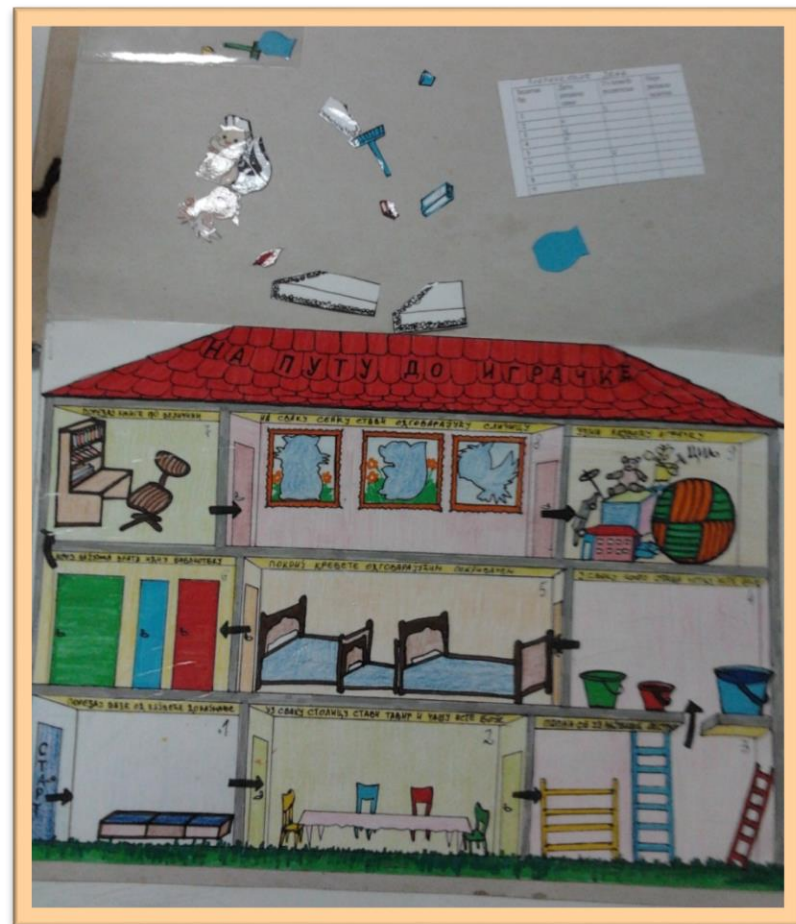
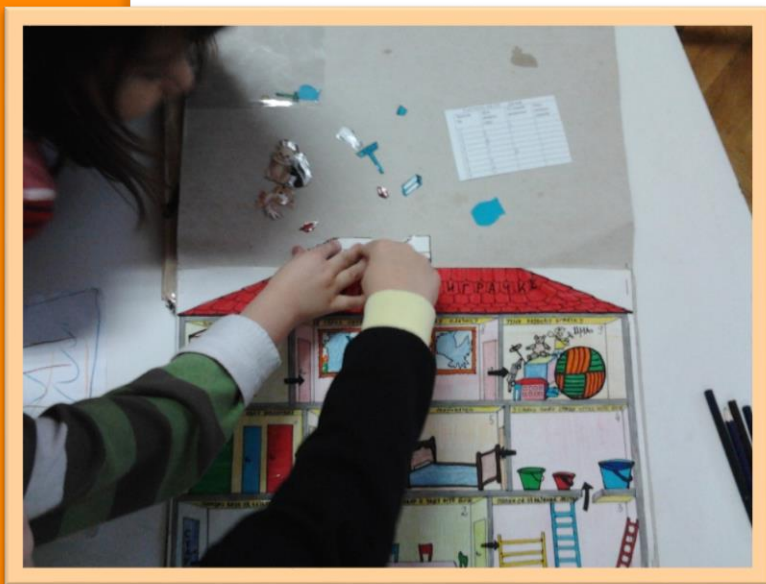
ПОАСТИЦАТИ ДЕЦУ ДА ПОВЕНУ ПРЕТХОДНО СТЕЧЕНА ИСКУСТВА СА ПИТАЊИМА:

- ИМЕНУЈ СЛИКУ
- ОПИШИ ШТА ЗНАШ О АДИМ СЛИКАМА?
- КОЈЕ СУ СЛИЧНОСТИ?
- КОЈЕ СУ РАЗЛИКЕ ?

Путујућа игра – „Кућица“

Кућица са собама у којој дете пролазећи кроз све собе решава задатке (просторне релације, супротности, разлике...) и стиже до циља (играчака).

Кутак за децу и родитеље (оплемењивање простора)

Испред васпитних соба оформљени су центри за интелектуалне игре за децу и родитеље

Центар за интелектуалне игре на нивоу вртића

Добити које смо остварили сарадњом са породицом:

- Лакша адаптација деце и боље прихватање вртића
- Континуиран и квалитетнији рад у вртићу и код куће
- Родитељи су упознали активности које су забавне да се реализују код куће
- Родитељи су испољили властите способности, таленте, вештине
- Родитељи су допринели напредовању деце у учењу и развоју
- Бољим познавањем родитеља боље смо разумели децу, планирали и организовали рад;
- Већа подршка, разумевање и богатија комуникација са родитељима
- Заинтересованост родитеља за васпитно образовни рад у вртићу

Корак даље:

- Организовати интелектуалне игре на отвореном простору у корелацији са моторичким развојем
- Дан интелектуалних игара - у дворишту вртића организовати дружење деце и родитеља целог вртића
- Проширити сарадњу са родитељима на подстицају свих аспеката дечијег развоја
- Осмислити активности у оквиру „Дана отворених врата“
- Реализовати саветовалишта за родитеље са циљем подстицаја дечијег напредовања (педагог, логопед)

„Директно укључивање родитеља у активности које унапређују дечији развој, вероватно ће имати конструктиван утицај на децу на различитим узрастима, али што раније такве активности почну и што дуже трају, то ће деца имати више користи.“

Ури Бронфенбренер 1975.

